

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา
อย่างเดี่ยวของมารดาหลังคลอด
Factors Associated with the Duration of Exclusive
Breastfeeding among Postpartum Mothers

อุษณีย์	จินตะเวช	พย.ค.*	Usanee	Jintrawet	Ph.D.*
เทียมศร	ทองสวัสดิ์	ค.ม.**	Tiamsorn	tongsawas	M.Ed.**
ลาวัลย์	สมบูรณ์	ศศ.ม.**	Lawan	Somboon	M.A. **

บทคัดย่อ

การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวเป็นระยะเวลา 6 เดือนมีประโยชน์ทั้งต่อมารดาและบุตร ซึ่งมีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อความสำเร็จ การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและอธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวของมารดาหลังคลอด ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นมารดาหลังคลอดภายใน 1 ปี จำนวน 21 ราย เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า

ปัจจัยที่สนับสนุนให้มารดาสามารถเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวเป็นระยะเวลานาน 6 เดือน ได้แก่ ปัจจัยด้านมารดา ปัจจัยด้านบุคลากรที่มสุขภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว และเพื่อนจากการศึกษาครั้งนี้เสนอแนะว่าบุคลากรที่มสุขภาพควรให้ความรู้แก่มารดาและครอบครัวเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยวและให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาโดยให้ครอบครัวมีส่วนร่วมตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด ต่อเนื่องจนถึง 6 เดือน

คำสำคัญ: ระยะเวลาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดี่ยว มารดาหลังคลอด

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
* Assistant Professor, Faculty of Nursing, Chiang Mai University
** รองศาสตราจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชิงราย
** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chiang Rai college

Abstract

Exclusive breastfeeding for the first 6 months is a benefit to both mother and baby which many factors influence the success. This descriptive research aims to study and explain factors relate to exclusive breastfeeding among postpartum mothers. Participants were 21 postpartum mothers within 1 year. Research instruments included the demographic data form and semi-structured questions. The instruments were determined by 3 experts. In depth interview was used to collect data. Data were analyzed by content analysis.

The findings show that supporting factors include maternal factor, health personnel factor, family and peer factor.

Results from this study suggest that health p

ersonnel should provide exclusive breastfeeding knowledge to mother and her family. The various supports should also intervene to mother when facing difficulty. The family members should participate from antepartum, delivery, to 6 months after postpartum.

Keywords: Duration of exclusive breastfeeding, Exclusive breastfeeding, postpartum mother